

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 43—44

Oslo, 25. oktober 1945

57. årg.

«St. Olav utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. i hende seinest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 47156. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Du lyser, høge martyrdrott! — «Regni ejus non erit finis». — Ekskansler Schuschnigg taler i Vatikanets sender. — «Katolsk praksis». — Martyrer for fedrelandet. — Paven og atombomben. — Prospekt over Antiquitates Christianae. — Pavelig rundskriv. — Fest i Kristiansand S. — Bokanmeldelse. — Her hjemme — og derute. — Innkommet til minnestein for Lars Eskeland. — Program for Norges Katolske Kvinneforbunds 6te landsmote i Oslo.

Du lyser, høge martyrdrott!

*Du lyser, høge martyrdrott,
som krone smidd av gull;
hjá Fader din i himmelslott
me ser deg frygdefull.*

*For det var du som siger vann,
vår Gud i martyrblood;
og styrken sin hjå deg dei fann,
dei store sendebod.*

*Høyr du dei bønner som me bed,
og i ditt namn ber fram:
For dine heilagmenn me kved,
fri oss frå synd og skam!*

*Du sigrar yver syndi vår
når me forlating fær,
og gjev oss sæle barnekår;
du alt i alle er.*

*Me lovar deg, vår Fader god,
og Sonen du oss gav,
og Heilaganden som ber bod
um siger yver grav.*

(ved Ragnhild Foss)

„Regni ejus non erit finis“

Kristi rike kjenner ingen grenser, hverken i tid eller sted. Over alle land og vann strekker hans scepter seg, og hans ordnende herskermakt rekker over alle solsystemer inn til det minste atoms vidunder, som den heller ikke tar slutt ved verdensaltets grense. Ut av intet kan han skape nye verdener. Et eneste øyeblikks liv av den skapte verden som har bestått gjennom millioner av år under stadig forandring er en ufattelig åpenbaring av den guddommelige konges visdom, makt og godhet. Og når milliarder av år er gått kan han la nye oppstå ut fra sin evighet.

Men en grense har Kristi rike: menneskeviljen, som i forblindet ondskap kan sette seg opp imot Herrens vilje, som Lucifer gjorde det da han nektet å tjene. Vi ser over alt på jorden at opprørsfanen mot Gud plantes.

Et samfunn som ene ser på fortjenesten og later hånt om nestekjærlighet og rettferdighet, trosser Herrens bud. Den som spekulerer i massenes lavere instinkter er en slik opprører som sier til Frelseren: hertil og ikke lenger! Enhver synd bærer et slikt trassig nei i seg. Hvorledes kan vel da ordene: «Hans rike kjenner ingen grenser» stå ved makt? Er det

ikke så mange områder i livet hvor en har unndratt seg hans herskermakt og gitt seg synden i vold?

En hersker viser også sin makt ved å slå alle opprør ned og dømme statsforbryterne. Gjør Kristus-kongen det? Ser det ikke ut som det onde i langt de fleste tilfeller i livet får seire?

Det kan se ut til det, men synden bærer sin straff i seg selv. Skaperen spør om skapningen vil bekjenne seg til ham og svarer den nei, overlates den til sin egen intethet. Her passer ordet: «Menneskets vilje er dets helvete.» Det ondes suksess er bare som et teaterforheng som dekker over grufulle scener. Egoismen er et fengsel som utelukker mennesket fra Gud og nesten. Ordet «syndens slaver» innebærer en stor sannhet. Hvortil har ikke opprøret mot Kristi herskermakt innenfor statslivet, samfunnslivet, moralen, lov og rett ført oss!

Det kaos overfor hvilket verdens store står rådløse, taler sitt inntrengende språk og maner oss til å vende tilbake til Gud for at Kristi fred i Kristi rike kan blomstre. Kom ut fra syndens fengsel for å ta del i Kristi kongedømme over jorden.

Deo servire regnare = den som tjener Gud hersker!

Ekskansler Schuschnigg taler i Vatikanets sender.

Østerrikes forhenværende kansler, dr. Karl Schuschnigg, som etterfulgte Dolfuss og hvis land ble Hitlers første offer, oppholder seg for øyeblikket i Rom. I syv år har han sittet i tysk konsentrasjonsleir, hvorfra de allierte befridde ham. Han holdt for noen tid siden en tale på tysk i Vatikanets kringkaster, og selv om hans ord i første rekke var beregnet på det tyske folk, har de også et bud til andre.

«Det eneste som kan hjelpe verden nå», sa dr. Schuschnigg bl. a., «er hverken «de tre store» som har møttes i utallige konferanser, eller «de fem store» som nå møtes i London. Det kan ene «de fire store»: hjerte, forstand, samvittighet og erindring.

Hvorledes kan det nemlig skje at disse menneskehetens katastrofer kommer regelmessig tilbake — er sikre periodiske begivenheter? Svaret ligger i det faktum at en tillater forstanden å myrde samvittigheten. Politikk er ikke et alminnelig regnestykke, for menneskene er nå engang ikke tall. Hvis politikk henvises til bare å beskjefte seg med sine egne oppgaver og isolere seg med dem, vil krigenes gang før eller senere få et skjævt forløp. Derfor er også denne tid og dens katastrofer endt så forferdelig nær uopprettelige ulykker — trass i alle appeller til menneskeheten.

Men hvorfor er disse appeller til fornuften om dog å få stanset denne dommedag over jorden før alt er meningsløst tilintetgjort stort sett blitt fullstendig overhørt? Jo, grunnen er at hver gang samvittigheten settes

ut av betraktning fører det uvegerlig til hjerteløshet og følelseløshet overfor alt og alle. Og en kan også spørre om hvorfor det er så usigelig vanskelig å få gjenoppbygget noe varig på ruinene og hvorfor dette skal vekke så megen bitterhet at en til tider fristes til å oppgi hvert håp og hver vilje til noe bedre?

Hvorfor vandrer i dag millioner og atter millioner — utstøtte, utenfor lovene, hjemløse og fedrelandsløse og bare til byrde for andre — om på landeveiene? Millioner som ikke ønsker annet enn få leve sitt liv i det samfunn de hører hjemme og som de er vokset opp som medlemmer av — ikke ønsker annet enn å arbeide i og for det og forbli trofast mot det, fordi de tilhører det med sitt språk, sitt blod, i kraft av minnet om sine mødres stemmer. Hvorfor vandrer de? Ene og alene fordi vår erindring er så kort — fordi vi mennesker hva enten det gjelder små eller store ting har så lett for å glemme det vi skulle ha lært av fortidens bitre erfaringer. Det alene er grunnen til at alle forsøk på gjenoppbygging, i samarbeid kun gjør langsomme og møysommelige framskritt og at det stadig begås de samme feil opp og opp igjen.

Alle menneskelige feilgrep bunner til sist i det at vi vergrer oss for å ta lære av historien, men foretrekker å vandre som søvgjengere på de samme gamle uttråtte veier. Kan en benekte at alle de senere tiders ulykker har felles utsprang og i de fleste tilfeller tok sin begynnelse i en bestemt geografisk betinget idé?

«KATOLSK PRAKSIS»

Ny bok av pater Boers.

I «Den brændende busk» har fru Undset en fornøylig skildring av konvertitten Paul Selmers forbauselse da han etter opptakelsesseremonien i St. Olavs kirke skal begynne å praktisere den tro han nettopp har bekjent seg til. Av sine nye trosfeller har han fått en del presanger. Da han er kommet hjem, pakker han ut sine nye eiendeler: andaktsbøker, rosenkranser, et krusifiks. «Han ble stående og så på dem med et slags smil: det kaldtes jo å praktisere sin katolisisme. Her hadde han da fått litt å begynne praksis med.» —

Noe av den samme forbauselse opplever alle konvertitter. Ikke minst når de tar til å studere «Katolsk praksis i kirken og hjemmet», utgitt av Mgr. Offerdahl. Der står det litt av hvert. Etter den interessante teoretiske konvertittundervisning, virker den første føling med katolsk praksis ikke fullt så interessant. Det er så meget som skal læres. F. eks. måten man skal knele på: «For at gjøre en enkel knæbøining godt: staa fuldt opreist, bøy saa høire knæ nogenlunde langsomt helt ned til gulvet, saaledes at det kommer omtrent i linje med venstre fots hæl, idet du passer paa alltid at holde kroppen ret; staa saa straks op igjen, men ikke altfor hurtig. La ikke hænderne henge ned ved siden, men gi dem en ærbødig stilling. Dersom du bærer noget, saasom en bok eller hat, i haanden, hold det ind til brystet med begge hænder.» Videre lærer man hva «devotionalier» er for noe. «Nogen saadanne gjenstande er det passende for enhver at ha;

men at ha altfor mange er ikke tegn paa sund andagt.» Så får man også vite om en rekke foreninger som man kan bli medlem av: «Foreningen for kristelige mødre», «Foreningen for kristelige jomfruer» og «Paramentforeningen i forbindelse med erkebroderskapet for altrets hellige sakraments stedsevarende tilbedelse». Osv.

Etter det anførte sier det seg selv at Mgr. Offerdahls lille bok er foreldet. Den har sikkert vært til hjelp og stor nytte. Men nå ser vi på den med samme smil som Paul Selmer så på alle sine presanger. I disse dager har vi da fått den nye veiledning i katolsk praksis som var blitt påkravende nødvendig. Den er skrevet av pater Boers. Dermed er allerede meget sagt om bokens verdi. Lesningen av denne nye «Katolsk praksis» framkaller også av og til et smil. Man smiler fordi den er så godt og fyndig sørevet. Forfatteren er usedvanlig heldig til å finne gode og rammende uttrykk. Det kunne være fristende å komme med sitater. Men boken må leses i sin helhet. Og den vil bli lest. Med glede. Og med stort utbytte. Her blir katolsk fromhetsliv framstillet på en måte som både er interessant og lærerik, og som gir lyst til å praktisere. Ikke minst må vi være forfatteren takknemlig for at han hele tiden knytter katolsk praksis til katolsk tro. Troen skal leves. Den katolske tro er et liv. Og forfatteren viser oss hvordan dette liv i praksis skal utfolde seg, i kirken og med kirken. Meget klart får han framhevet hvordan de ytre andaktsformer ikke er og ikke må

Derfor er det bare når de fire store: hjerte, samvittighet, forstand og erindring arbeider sammen, at en med rette tør håpe og håpe så reelt at all optimisme er berettiget. Ennå har vi ikke rukket så langt fram, og vi må heller ikke vente at mirakler skal skje ut fra de som nå om dagen bærer det historiske ansvars tunge byrde idet de søker stykke for stykke å legge grunnlaget for den kommende fred. For selv de klokeste forhandlinger og den mest fullendte kasuistikk kan bare nettopp legge grunnlaget, hvis solidaritet til syvende og sist avhenger av de forskjellige folks og staters indre sinnelag og på de enkelte individers direkte ønske om å skape en bedre og fredeligere tilværelse for menneskeheten.

Vår vilje og tanke må ikke lenger beherskes av ønsket om makt for maktens skyld, men av ønsket om makt for de moralske lover, sedelighet, rettferdighet i alle offentlige og private anliggender. Og dette er intet nytt ideal — det er bare de gamle kristne grunnsetningers realisering. De må bli klar over det dype motsetningsforhold mellom kristne og ukristelige prinsipper og komme bort fra en kristendom som bare bekjenner sin tro med leppene og som har lagt de mange stener på vår vei, vi nå har så vanskelig å få ryddet bort.

Det kan ofte være en viss fristelse til å appellere til praktisk kristendom ut fra en viss åndelig dovenskap, fordi den er et argument som på sett og vis avskjærer

alle diskusjoner og trenger en tilsynelatende lettkjøpt løsning på alle problemer. Men praktisk kristendom er i virkeligheten meget vanskelig å praktisere og krever flere små og større offer av oss enn vi skulle tro ved første blick.

Dette forstås helt ut i grunnen bare av et menneske som falske beskyldninger og ufortjent hat har drevet til fortvilelse — slik som tilfellet er med den mann som nå taler til dere. I sjelens mørkeste stunder oppdaget jeg hvor vanskelig det er å besvare en kristens tankegang og følelsesliv og kunne overholde de kristne bud.

Nei, praktisk kristendom er ikke opportunitet og til later ikke at de lavere instinktene blir enerådende så det går ut over nestekjærligheten. Hvorfor? Av den enkle grunn at Gud ikke kronet sitt skaperverk ved på den sjette dagen å innsette dyrene til herskere! Praktisk kristendom helliger alle foreteelser, også fedrelandskjærligheten og de nasjonale hensyn — derfor må den kristne menneskehet våkne opp til bevissthet om sin egen dynamiske kraft og makt i det gode med det onde. Tvers gjennom de nasjonale, politiske, sosiale og økonomiske fronter går en front dannet av *kristendommen*, virkeliggjort i millioner av kristne — og den fronten er det som holder den eneste virkelige og holdbare verdensfred i hendene sine.

Martyrer for fedrelandet.

En episode fra krigen i Frankrike.

Dette er ingen skildring fra den store revolusjon i Frankrike, som en skulle tro, men den viser at ånden fra Les Carmes, fra 2. september 1792, ennå er en levende realitet. Det franske presteskap av i dag vandrer i sine forgjengers blodige fotspor på verdig måte og dør til Guds ære med det samme tapre mot som de lever til hans forherligelse, fordi de no som før er uten frykt for de som bare kan drepe legemet.

Vi skriver altså ikke 1792 — det er i 1945 at dette skjer:

Brosse-Montceaux er navnet på en liten by noen mils vei fra Paris. En av de mange, mange små og større byer hvor «herrefolket» ikke vil bli glemt — hvor blod roper mot himmelen og vitner om dets skyld, og bitre tårer i mange, mange år vil flyte sin stille strøm, men likevel «skrike mot himlen.....»

Marie Immaculata-oblatene der i byen var nettopp samlet til morgens betraktning, da deres superior trådte inn. Men han kom ikke alene — hakk i hel ble han fulgt av tyske soldater med maskingeværer, og nå ble alle brødrene kommandert ut på gårdsplassen. Da de var samlet kom den tyske øverstkommanderende ut. Han var vel kjent der i egnen som en brutal og hensynsløs mann — hans navn var Korff. Med brølende stemme kalte han fem av brødrene fram og beordret dem derpå inn i huset. De skulle «forhøres».

En stund etter kom den første ut igjen, men de kunne nesten ikke kjenne ham igjen. Han støttet seg tungt til en stakk og gikk med små, vaklende skritt. Korff hadde latt ham gjennomgå vanntorturen og deretter satt fotklemme på ham. Snart fulgte de fire andre etter. Alle hadde fått

være noen mekaniske prestasjoner, men en fruktbar aktivisering av nådens liv i den kristne sjel.

Denne boken er den første Vikariatet utgir etter krigen. Det ligger noe av en appell og et program i dette. I den gjæringens og oppløsningens tid som vi nå gjennomlever, påligger det alle kristne et stort ansvar. Ikke minst vi katolske kristne må kjenne vår besøkelsestid. Vi eier det verden famler etter: et fast og urokkelig livsgrunnlag, en tro som ikke er en stemning, men en realitet. Men denne tro må vise sine frukter i praktisk handling. Som hjelp til å virkeliggjøre dette, kommer «Katolsk praksis» i det rette øyeblikk.

Boken er selvsagt først og fremst beregnet for katolske kristne. Men også ikke-katolske kristne vil ha utbytte av å lese den. De vil i den lære hvordan den katolske kirke ønsker at dens barn skal leve sin katolisisme i det daglige praktiske liv i kirken, i hjemmet og på arbeidsplassen. Hvis så mange av våre katolikker også virkelig innretter sitt liv etter de kloke og gode råd og den kyndige og sikre veiledning som finnes i «Katolsk praksis», da er utgivelsen av denne boken en gledelig begivenhet som lover godt for Kirkens framtid i Norge.

Finn Dominique Thorn. O. P.

samme behandling, men noe resultat hadde Korff ikke oppnådd. Mens brødrene forble på gårdsplassen, ble nå hele bygningen gjennomsoekt, og det Korff fant var nok for ham til å holde fram som han hadde begynt. Han oppdaget nemlig noen sylindriske bokser av den sorten som bruktes ved våpenslipp. Noen våpen fant han ikke, men de måtte jo være der.

Brødrene nektet å kjenne til noe skjulested.

— Så, dere vil ikke snakke, hva? brølte Korff. Sett i gang eller.....

— Så, dere vil ikke tale, hva? brølte Kerff. Sett i vei eller.....

Ikke noe svar.

En av oblatene, père Gilbert fikk ordre om å tre fram. Hendene hans ble bundet på ryggen.

Korff holdt på å tukle med pistolen sin.

— Så, De vil ikke si hvor våpnene er?

— Monsieur, svarte père Gilbert. Kan jeg få tale med en prest?

Korff hever pistolen. — Hvor er våpnene?

I det samme roper en av de andre patrés:

— Père Gilbert, absolvo te..... han får ikke talt ut. Pistolen smeller, père Gilbert styrter til jorden. Korff ser et øyeblikk ned på ham, så gir han ham en kule til.

— Nestemann! hveser han.

Père Cuay trer fram.

— Og De — vil De heller ikke si hvor våpnene er?

Presten ryster på hodet og sier høyt og bestemt:

— Jeg vet det ikke.

Korff fyrer igjen — en gang, to ganger — og pateren synker sammen med et stønn.

Så er det pater Periers tur — samme spørsmål — samme svar — og samme utgang på eksaminasjonen.

Père Piat er blitt særlig mishandlet, han er sunket ned på en benk. Korff river ham opp med et hardt tak i brystet. En kan ikke høre paterens hviskende svar — han eier ikke stemme igjen — men en kan gjette seg til hva det er, for snart er også han en død mann.

Korff vender seg mot den tause flokken som står igjen. Han skriker: — Dere har sett dette. Skal jeg fortsette? Ja, så lenge det er nødvendig. Til en av dere sprekker!

Da stanser en bil utenfor, og fire høyere offiserer kommer ut.. Korff sier noe, offiserene svarer en hel del. De diskuterer i et kvarter. Enden blir at Korff og offiserene kjører vekk, men soldatene som blir igjen har fått sine ordrer: — Samtlige Maria Immaculata-oblater skal avmarsjere som fanger til Compiègne som de går og står. Uten mat og drikke. Fra Compiègne skal de videre til Tyskland.

En tung transport drar langsomt i vei — døden gjør en rik høst. Da innhentes den av motoriserte amerikanske tropper. Tyskerne flyr og nå har Brosse-Montceaux fått sine elskede Maria Immaculata-oblater igjen — om enn færre enn før.

A.

PAVEN OG ATOMBOMBEN

Allerede for fire år siden — påskesøndag 1941 — oppløftet den Hl. fader sin røst for å advare menneskeheten for den forferdende mulighet som nå foreligger som en kjennsgjerning: atombomben.

Pavens tale ble holdt gjennom Vatikanets kringkaster og umiddelbart etter tok utsendelsen av oversettelser i forskjellige språk til og fortsatte uten avbrekk i tre timer.

Hs. Hellighet sa bl. a.: «I den sørgelige konflikt mellom mennesker som vi nå er vitne til, anerkjenner vi fullt ut verdien og troskapen hos alle de som med så stor pliktoppfyllelse kjemper for sine fedrelands forsvar og lykke.

Vi anerkjenner også de mange virkningsfulle og på sin vis storslåtte innsatser av industriell eller teknisk art som er blitt gjort, og vi overser ikke de mange edle og rosverdige utslag av høymodighet som har funnet sted overfor fienden.

Men til samme tid som vi anerkjen-

ner dette er vi ikke desto mindre nødt til å konstatere at den ubarmhjertige kamp nå har antatt former, som ene kan betegnes som fryktelige. For sivilbefolkningen vokser stadig faren — må derfor de krigførende, som jo alle har kjent en mors hjertelag, vise barmhjertighet mot de forsvarsløse kvinner og barn, mot de syke og gamle, som nå ofte utsettes for enn større lidelser og mer anspennende farer enn de som truer soldatene ved fronten.

Vi bønnfaller derfor de krigførende makter om å avstå fra bruken av enn mer morderiske våpen, som uvegerlig vil fremkalle represalier av uoverskuelig rekkevidde fra fiendens side.

Når vi allerede nå må beklage det faktum at grensene for de legitime våpen er blitt forferdende utvidde, vil da ikke en større bruk av barbariske angrepsvåpen omforme krigen til en enn med ufattelig redsel?»

Prospekt over Antiquitates Christianae.

III—IV

Peter Schindler: „De apostoliske fedre“ I—II.

Den fruktbare og kjente danske forfatter pastor Peter Schindler utsender i nær framtid på Ejnar Munksgaards forlag den avsluttende del av sitt storverk om den katolske tradisjons eldste dokumenter, hvorav hans bok om Petrus i to bind dannet første delen. Også dette verk er i to bind og vil få navnet «De apostoliske fædre».

Mens «Petrus» dekket årene 30—65 behandler disse to bind årene 70—150 og stiller en dem sammen med pastor Schindlers nettopp utsendte oversettelse av Ricciottis «Jesu Kristi levned I—II», som altså omhandler årene 1—33, har vi samlet alt som er skrevet av kristen penn fra pinsedag og så langt fram som det enno lever mennesker som har sett og hørt en apostel.

Som bekjent har vår katolske tro to kilder: den hellige skrift og tradisjonen. Den ene: det nye testamente eier vi alle, men hvad er tradisjonens dokumenter? Svaret er: i dette pastor Schindlers livsverk.

Det gjør først rede for bøker og bokteknikk i den kristne oldtid. Dernest følger 14 skrifter fra årene 70—150 i levende oversettelse med litteraturhistoriske innledninger og forklarende noter, så de kan forstås av alle lesere. Det dreier seg om en meget broket skriftmasse: et pavebrev fra Rom til Korint i selve aposteltiden som til samme tid er en liten håndbok for en ny menighet i å organisere seg, holde dåp, eukaristi, botspraksis, faste, be, ansette embetsmenn. De to eldste prekenes, syv brev fra en syrisk martyrbiskop og apostel-

disippel på reise gjennom Lilleasia til Rom, to av de eldste kristne forsvarsskrifter til keiser og folk, verdens første martyrbetretning, en folkebok fra ca. 150, skrevet av en legpredikant som er bror til paven, den eldste kristne barnebok, de eldste Kristus-romaner og den eldste kristne salmebok, rytmisk oversatt.

I tilgift blir det gitt alle eksisterende tekster til å erkjenne hvordan det nye testamente ble samlet — hvordan messen ble feiret og sakramentene forvaltet under og like etter apostlene — hvorfor og hvordan kristenfølgelsene brøt ut — samt ca. 60 uttalelser som med rett eller uret tillegges Kristus, men som ikke finnes i bibelen.

Hele dette mektige stoff til belysning av den opprinnelige kristendom finnes ikke på noe nordisk språk, og for den saks skyld ikke en så vidtspennende samling på noe språk.

Det er meningen å utsende begge bindene av «De apostoliske Fædre» i samme utstyr som «Petrus» — og det søkes nå dannet et garantiselskap, som skal sikre en utgivelse som er verkets innhold og form verdig. Da «Petrus I—II» utkom ble det bare mulig ved at en velgjører som i øvrig ikke selv var katolikk, la den fornødne sum på forlagets bord. Utgivelsen anbefales varmt av den danske biskop Suhr og har fått tilslutning av førende katolikker med biskop Mangers i spissen. —

PAVELIG RUNDSKRIV

«Om bibelstudienes tidsmessige fremme.»

Pave Pius XII.s bibelencyklika
«Divino Afflante Spiritu».

AVSLUTNING.

Formaning til alle bibelvitenskapens representanter.

Hermed har vi lagt fram og anbefalt vår tids krav i retning av en tidsmessig omlegging av bibelstudiene. Så vender vi oss sluttelig, ærverdige brødre og kjære sønner, til alle som i troskap mot Kirken, dens lære og forskrifter, vier seg til disse studier. Med faderlig kjærlighet lykkønsker Vi dem med det høye oppdrag de er utvalgte til. Samtidig oppmuntrer Vi dem til å fortsette arbeidet av full kraft, med all omtanke og med daglig ny interesse. Vi sier «høye oppdrag», for fins det noe høyere enn å gjennomforske og forklare Guds eget ord, gitt oss under Åndens inspirasjon, å utlegge det for de troende og forsvare det mot de ikke-troende! Eksegetens egen sjel næres ved denne åndelige spise, og blir styrket til «troens fornyelse, fortrosthing i håpet og oppmuntring i kjærligheten».⁴³ «A leve i Bibelens verden, å begrunne dens innhold, å ikke vite av noe annet — er ikke det allerede her på jorden å leve i himmelen!»⁴⁴ Med den samme åndelige spise må også de troende næres for med kunnskap om og kjærlighet til Gud å gjøre framskritt i det åndelige liv og bli lykkelige. De som utlegger Bibelen, bør av hele sin sjel vie seg til denne oppgave. «Måtte de be for å vinne innsikt»,⁴⁵ arbeide for daglig å trenge dypere inn i Skriftens skjulte rikdom, preke og undervise for å åpne Guds ords skattekammer også for andre. Tidligere århundrers skriftfortolkere har arbeidet med så herlige resultater, måtte våre dagers eksegeter ta opp konkurransen med dem, på det at Kirken nå som i den gamle tid må ha fremragende mestre i bibelvitenskap. Takket være deres møy og arbeid skal de troende motta Bibelen som en kilde til lys, mot og glede. Ved denne sin vanskelige og viktige oppgave skal de også selv finne «trøst i de hellige bøker»⁴⁶ og tenke på den lønn som er lovet dem, for det er skrevet: «De vise skal da lyse som festen lyser, og de som har ført mange til rettferdighet, skal stråle som stjernene i all evighet».⁴⁷

Og nå ønsker Vi av hjertet alle Kirkens sønner og særskilt lærerne i bibelvitenskap, det unge presteskapet og de åndelige talere, at de ved utrettelig å begrunne Guds ord må få «smake hvor god og liflig Herrens Ånd er».⁴⁸ Hertil gir Vi dere alle og hver enkelt av dere, ærverdige brødre og elskede sønner, full av kjærlighet i Herren, den apostoliske velsignelse som tegn på guddommelige gaver og som bevis på Vår faderlige velvilje.

Gitt i Rom, i St. Peter, den 30. september, dagen for den store mester i skriftutlegging, den hellige Hieronymus' fest år 1943, det femte av Vårt pontifikat.

PIUS XII, pave.

⁴³ Jfr. AUGUST. Contra Faustum XIII, 18, PL XLII 294, CSEL XXV 400.

⁴⁴ HIERON. EP. 53, 10; PL XXII 549, CSEL, LIV (463).

⁴⁵ AUGUST. DE DOCTR. CHRIST. III 56, PL. XXXIV, 89.

⁴⁶ 1. Mack. 12, 9.

⁴⁷ Dan. 12, 3.

⁴⁸ Jfr. Vish. 12. 1.

Fest i Kristiansand S.

Lørdag, den 27. ds., gjenopptar søstrene ved St. Josephs hospital i Kristiansand S. sin karitative gjerning. I fem lange okkupasjonsår har hospitalet vært på fremmede hender. Sammen med så mange andre sorger, er denne sorg nå også slukket og søstrene kan igjen ta seg av våre egne syke. Gleden er stor, ikke bare på selve hospitalet, men også i byen, hvor der er en følelig mangel på sykehusplass.

Selv om okkupasjonsmakten — mot all sedvane — ikke har forsynt hospitalet med bunkers og tankgraver, så etterlot den seg allikevel noen dyrebare minner som det har kostet mange ukers strev og mange pøser maling for å få vasket vekk og malt over. Og siden en nå allikevel måtte fornye hospitalets utseende, har en likeså godt nyttet høvet til å innrede et nytt laboratorium, nyt barneværelse og nye lægekontorer samt skaffe plass til en ny operasjonsstue.

Omsider er alt blitt klart til å gå i gang igjen. Det varer nok ikke mange dager før det fornyede og moderniserte hospital kan ta imot de første norske pasienter etter kapitulasjonen.

Sammen med gjenåpningen av hospitalet, minnes søstrene at de i hele 50 år har øvet sin gjerning i Kristiansand S. Egentlig skulle de ha feiret denne jubileumsfest ifjor; men da innbød situasjonen på hospitalet eller tiden forøvrig hverken til jubel eller festivitas. Nå skal det forsømte tas igjen.

Søndag 28. ds., på selve Kristi kongefest vil søstrene feire begivenheten ved en høytidelig gudstjeneste og takke alle gode gavers giver for all nåde og velsignelse i de år som svant.

Utallig mange i Kristiansand og omegn har nytt godt av søstrenes kjærlige pleie. Mange vennlige tanker og gode ønsker vil ganske sikkert på deres hedersdag finne veien til St. Josephs hospital.

Det er ikke minst St. Angars menighet som står i stor takknemlighetsgjeld til søstrene. De og menigheten er liksom en eneste stor familie. I alle disse 50 år har de støttet opp om prestenes arbeid og gjort en uvurderlig innsats for menighetens trivsel og vekst. Deres interesse for menigheten og dens enkelte lemmer har ikke bestått i fagre ord og billige løfter om litt forbønn. Ingen som trengte deres hjelp, har noensinne banket forgjeves på deres dør.

Vi ønsker søstrene til lykke med dagen og Guds signing over deres arbeid.

Vivant, floreant, crescant.

Scrita.

Bokanmeldelse:

Bertil Malmberg: «Exellensen». Skuespill. (Land og Kirke.)

Samtidig med at Det nye Teater hadde premiere på den svenske forfatter Malmbergs skuespill «Exellensen» utkom det på det nye forlag «Land og Kirke», som særlig — å dømme etter det som hittil er utsendt — vil gå inn for skrifter med utpreget religiøs og kulturell tendens, hvilket jo også ligger som programpost i forlagets navn.

På dette anerkjennelsesverdige høye plan hører også Malmbergs skuespill med rette hjemme i følge hele sitt anlegg. Det har åpenbart vært forfatterens mening å skrive et epos over den evige strid mellom ideologier og tro — mellom den livsanskuelse som er et produkt av miljø, en reaksjon på jordiske forhold, og den som er en frukt av en trosbekjennelse hvilende på guddommelig åpenbaring. Han har enn videre villet vise utviklingen fra bekjennelse til erkjennelse i von Blankenaus skikkelse og han er også nådd fram til å tegne de rent ytre konturer av denne utvikling, dens rent ytre utslag. Men fordi han selv svever i den fortynnede atmosfære som protestantismen i alminnelighet og gruppebevegelsen i særdeleshet omgir sine bekjennere med har han manglet den indre logiske fasthet, som er katolisismens særpreg, og derfor blir skuespillets personer i alt for høy grad postulater på to ben og i alt for liten grad levende, oss vedkommende mennesker. Det er enkelte scener i det som tyder på at Malmberg har villet dikte et mysteriepill i moderne drakt, men det brister for ham og dermed også for oss fordi kan konstruerer sine skikkelser i stedet for å meditere dem — og mysteriene nærmer en seg nå engang utelukkende ad meditasjonens vei, aldri intellektuelt, selv om intellektet ikke kan undværes som korrigerende instans. Derved blir stykket bare en torso av det, det var ment å skulle være — men en torso med så skjønne enkeltheter, i første rekke konsentrert i pater Ignatius' skikkelse, at det er vel verd å både lese og se. Samtalen mellom ham og exellensen i første akt er det beste i hele skuespillet. Her merker en inspirasjonen, her taler den klokskap som er av ånd.

Det er å håpe at forfatteren ikke vil føle seg ferdig med stykket som det foreligger nå, men vil utdype dets personer og deres sjeleliv og vise oss det resultat han da vil komme til. Selv om nazismen er avslørt og vel nok knekket så vil så lenge jorden står alltid en eller flere ideologier «av denne verden» søke å få bukt med det guddommelige, med troens innsats «i verden». Til å bekjempe dem trenges erkjennelse, bevissthet om oss selv og arten av våre impulser — og Bertil Malmberg hører til de forfattere som har mulighet for å vise oss veien til det våpenlager som denne kamp krever, til «det ene fornødne» vi har behov for når det gjelder nettopp det ene fornødne.

E. D.-V.

Hec hjemme —

Oslo. Mariakongregasjonen avholdt 21. oktober generalforsamling med valg.

Etter at årsregnskap og årsberetning var opplest og ingen hadde noe å bemerke, gikk man straks over til valg, som hadde følgende resultat:

Prefect: Marie Rasmussen. Styremedlemmer: Lilly Braathen, Randi Straith, Kari Schilli, Mildrid Hoch-Nilsen og Martha Jarnet med Adelaide Jørgensen som suppleant. Da to av damene var fraværende kunne man ikke med det samme fordele vervene.

Etter styrevalget ble det drøftet og holdt avstemning om endel indre anliggender. Preses takket det gamle

styre for godt samarbeid og erklærte så generalforsamlingen for avsluttet, hvorpå man gikk til en meget delikat forfriskning. Frk. Sutter ga tilbeste etpar musikknumre som ble mottatt med hjertelig og takknemlig bifall.

Referent.

Stabekk. Onsdag 3. oktober ble en dag i festens tegn her ute på Stabekk. Og en hadde all rimelig grunn til å feste: St. Antoniussøstrenes og vår alles moder Brigida feiret sitt 25 års klosterjubileum. Vi vet ikke hva i «klosteret» gikk for seg den dagen. Men vi fikk iallfall se et lite glimt av de mange bevis på vennskap og deltaking fra alle hold. I kapellet var det høymesse med festpreken om det religiøse livs lykke og skjønnhet, og etter rosenkransandakten kom vi sammen i den vakkert pyntede peisestuen i prestegården. Til moder Brigida hadde menighetens dekorasjonskunstner, søster Agnes, laget en trone av en kurvstol og krepp og sølvblomster. Den ble en verdig ramme om dagens sølvjubilant. Herr Wolfgang Olafsen underholdt oss med sin vakre musikk, og sokneprestens dikt i dagens anledning ble sunget med stor begeistring. Disp. Sverre Markussen holdt talen for jubilanten, takket henne for hva hun hadde vært for menigheten både i krig og fred. De katolske søstre er høyt ansett over hele vårt vidstrakte land hos alle som har lært dem å kjenne. De har godhetens, fromhetens og arbeidsgledens nådegave i fullt monn, og de er lysende eksempler for sine medmennesker. Moder Brigida sa noen vakre takkeord som kom rett fra hjertet.

Søndag 14. oktober celebrerte pastor Gerard Parthe festmesse hos oss. Det var en av de dager da kapellet viste seg å være så altfor lite. Soknepresten holdt en manende preken om prestedomms opphøyede karakter, og hans ord gjorde dypt inntrykk på de tilstedeværende. St. Josefsøstrene overrasket oss med en flerstemmig messe, akkompagnert av Pater Rommelse. De skal ha megen takk for deres vakre sang, og vi håper at det ikke er siste gang de var våre gjester. Pastor Parthe ga til slutt sin primitivalvelsignelse.

R.

- og decute.

Kardinal Hlond, den polske Kirkes primas, har etter at hans residenspale ble ødelagt tatt opphold i Poznan, hvor han bor i sogneprestens hus. Han har holdt visitas mange steder, bl. a. i Krakow, Czestochova og Katowice. Under hans ledelse utkommer det også et ukeblad.

Innkomet til minnestein for Lars Eskeland

St. Carl Borameussøstrene, Hamar	kr. 50.00
B. P. K., Bergen	» 50.00
Albertus	» 5.00
Ubenevnt	» 10.00
Pastor Dietrich	» 25.00

Tilsammen kr. 140.00
Tidligere innkommet » 1115.00

Ialt kr. 1 255.00

Program
for
Norges Katolske Kvinneforbunds
6te landsmøte

i Oslo fredag 2. november 1945.

Torsdag 1. november 1945:

Kl. 8 leses den hellige messe i St. Dominikus Kirke, Neuberggaten 15. Rådets medlemmer og alle i Oslo værende medlemmer av tilstuttede ledd anmodes om å overvære denne, og ofre den hellige kommunion i den hensikt å oppnå et godt resultat av landsmotet.

Kl. 18 (6) moter livsvarige og enkeltmedlemmer i klubblokalet, Akersveien 5.

Rådsmøte

samme dags aften kl. 19 (7) i klubblokalet, Akersveien 5. Styret og leddenes formenn danner rådet

Fredag 2. november (Alle Sjeles dag):

Kl. 8 felleskommunion i St. Olavs Kirke, hvor der også leses en sjelemesse for forbundets avdøde medlemmer.

Efter messen serveres en enkel frokost i foreningslokalet. Deltagerne er styrets gjester.

Generalforsamling

samme dags aften kl. 19,30 (7½) i Festsalen, Akersveien 5.

Dagsorden:

- 1. Navnopprop*
- 2. Beretning om forbundets arbeide fra landsmøtet 1936—1945*
- 3. Regnskap*
- 4. Forslag til arbeidsprogram*
- 5. Leddenes representanter fremlegger sine beretninger om det lokale arbeide*
- 6. Valg av styre og varamenn*
- 7. Valg av revisor*
- 8. Eventuelt*

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo